

**Granskning av ärenden vid Åklagarkammaren i Östersund där den
enskilde inte underrättats om hemlig tvångsmedelsanvändning**

1. SAMMANFATTNING

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har granskat samtliga tvångsmedelsärenden i vilka åklagare vid Åklagarkammaren i Östersund under år 2014 meddelat nämnden om underlåtna underrättelser. I två av de granskade ärendena har de enskilda inte underrättats om hemlig tvångsmedelsanvändning trots att åtal väckts. Nämnden har beslutat att i ett särskilt ärende utreda om de misstänkta rätt att få del av allt förundersökningsmaterial har trätts förnär genom denna underlåtenhet.

I ett par ärenden har bevarats material från hemlig tvångsmedelsanvändning trots att det borde ha förstörts. I ett av dessa ärenden har åklagaren uppenbarligen inte haft kontroll över materialet.

I ett ärende har prövningen av om den enskilde ska underrättas om hemlig tvångsmedelsanvändning inte skett inom den lagstadgade tiden.

I två ärenden har vissa förhållanden inte gått att klarlägga vare sig genom åklagarkammarens remissvar eller på annat sätt. Nämnden har därför anmodat Åklagarmyndigheten att inkomma med utredning och yttrande. Den av Åklagarmyndigheten företagna utredningen har dock inte heller förmått bringa klarhet i frågor rörande bland annat om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation avseende mobiltelefonnummer tillhörande en målsägande hanterats invändningsfritt.

Nämnden har tidigare påtalat vikten av att i efterhand kunna kontrollera åklagares handläggning av enskilda ärenden och då ifrågasatt om inte skyldighet att dokumentera både beslut och skäl bör regleras i lag eller annan författning. Med anledning av de utredningssvårigheter som förelegat i de två nu aktuella tvångsmedelsärendena finner nämnden anledning att återigen fästa Justitiedepartementets uppmärksamhet vid dessa förhållanden.

Innehåll

1. SAMMANFATTNING.....	1
2. GRANSKNINGEN.....	3
3. RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER.....	4
3.1 Inledning	4
3.2 Tillstånd och verkställighet av tvångsmedelsbeslut.....	4
3.3 Tvångsmedlets upphörande	5
3.4 Förstöring av material	5
3.5 Underrättelser till enskilda.....	5
3.6 Dokumentation.....	6
4. NÄMNDENS IAKTTAGELSER OCH BEDÖMNING	6
4.1 Tillstånd och verkställighet av tvångsmedelsbesluten.....	6
4.2 Förstöring av material	9
4.3 Underrättelser till enskilda.....	10
4.4 Brister i dokumentationen.....	11
5. AVSLUTANDE SYNPUNKTER	12

2. GRANSKNINGEN

Huvudregeln är att en enskild som har varit utsatt för hemliga tvångsmedel ska underrättas om det. Om viss sekretess gäller har åklagaren dock möjlighet att först skjuta upp och senare underlåta att lämna en sådan underrättelse. Åklagaren är skyldig att underrätta Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden om sitt beslut att underlåta underrättelse.

Nämnden har beslutat att granska samtliga tvångsmedelsärenden i vilka åklagare vid Åklagarkammaren i Östersund under år 2014 meddelat nämnden om underlåtna underrättelser. Granskningen har utförts genom att kopior av tvångsmedelsdiariet och handlingar i tvångsmedelsärendena inforrats till nämndens kansli.

Nämnden har särskilt granskat

- om tillstånd har funnits för respektive tvångsmedelsåtgärd,
- om bestämmelserna om förstöring av upptagningar och uppteckningar från tvångsmedelsanvändningen har följts,
- om bestämmelserna om underrättelse till enskild har följts och
- om vidtagna åtgärder har dokumenterats på ett tillfredsställande sätt.

Vidare har nämnden i vissa utvalda ärenden kontrollerat verkställigheten av tillståndsbesluten.

Med anledning av de iakttagelser som gjorts vid granskningen har åklagarkammaren uppmanats att yttra sig över handläggningen av vissa ärenden. I två av dessa ärenden har handläggningen inte kunnat klarläggas vare sig genom åklagarkammarens remissvar eller på annat sätt. Nämnden har därför anmodat Åklagarmyndigheten att inkomma med utredning och yttrande över vissa handläggningsfrågor i dessa ärenden.¹

I ett av de granskade ärendena har åklagaren först efter det att domen vunnit laga kraft mot den misstänkte underrättat denne om att han varit föremål för hemlig tvångsmedelsanvändning. I ett annat ärende har åklagaren efter att domen vunnit laga kraft mot den misstänkte beslutat att underlåta att underrätta denne om att han varit föremål för hemlig tvångsmedelsanvändning. Nämnden har beslutat att utreda om de misstänkta rätt att få del av allt förundersökningsmaterial har trätts förnär genom ovan nämnda förfarande. Denna fråga utreds i ett annat ärende hos nämnden.²

¹ Se avsnitt 4.1 – 4.3.

² Nämndens ärende med dnr 92-2015.

3. RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

3.1 Inledning

Bestämmelser om hemliga tvångsmedel, såsom t.ex. kvarhållande av försändelse (postkontroll), hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation (hemlig avlyssning) och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation (hemlig övervakning), finns framförallt i 27 kap. rättegångsbalken (RB).³

3.2 Tillstånd och verkställighet av tvångsmedelsbeslut

Beslut om postkontroll, hemlig avlyssning och hemlig övervakning meddelas av rätten efter framställning av åklagaren (27 kap. 9 § första stycket och 21 § första stycket RB).⁴

Förutsättningarna för att hemlig avlyssning och hemlig övervakning ska få användas regleras i 27 kap. 18-20 §§ RB. Tvångsmedlet ska vara av synnerlig vikt för utredningen (20 § första stycket). Åtgärden får avse ett telefonnummer eller annan adress eller viss elektronisk kommunikationsutrustning som under den tid som tillståndet avser innehas eller har innehafts av den misstänkte (20 § första stycket första punkten). Avlyssning och övervakning får också avse ett telefonnummer eller annan adress eller viss elektronisk kommunikationsutrustning som det finns synnerlig anledning att anta att den misstänkte under den tid som tillståndet avser har kontaktat eller kommer att kontakta (20 § första stycket andra punkten).

Ett tillstånd till hemlig avlyssning och hemlig övervakning får inte bestämmas längre än nödvändigt och får, när det gäller tid som infaller efter beslutet, inte överstiga en månad från dagen för beslutet (21 § andra stycket). Ett tillstånd till postkontroll ska meddelas att gälla viss tid, högst en månad, från den dag då förordnandet delgavs befordringsföretaget (9 § andra stycket).

Tillståndstiden kan förlängas genom förnyade beslut om postkontroll, hemlig avlyssning eller hemlig övervakning.

³ De rättsliga utgångspunkterna utgår från rättegångsbalkens bestämmelser per den 1 januari 2015. Innehållet i de för uttalandet aktuella bestämmelserna har dock inte ändrats i materiellt hänseende i förhållande till vad som gällde vid tidpunkten för tvångsmedelsanvändningen i de granskade ärendena.

⁴ Under vissa förutsättningar får dock sedan den 1 januari 2015 tillstånd till åtgärderna ges av åklagaren i avvaktan på rättens beslut (se 27 kap. 9 a § första stycket och 21 a § första stycket RB).

3.3 Tvångsmedlets upphörande

Postkontroll, hemlig avlyssning och hemlig övervakning kan upphöra på två olika sätt. Det ena är att tillståndstiden löper ut, utan att någon förlängning kommer till stånd. Det andra är att tvångsmedelsbeslutet upphävs.

Om det inte längre finns skäl för ett beslut om hemlig avlyssning eller hemlig övervakning, ska åklagaren eller rätten omedelbart häva beslutet (27 kap. 23 § RB). En situation där hemlig avlyssning avseende mobiltelefonnummer normalt bör avbrytas är om den enskilde lämnar landet. Anledningen till detta är att tvångsmedel är territoriellt begränsade, och avlyssning av en mobiltelefon utomlands förutsätter beslut av det andra landets myndigheter och medverkan av en lokal operatör.⁵ Om hemlig avlyssning har pågått en tid, men inte gett något resultat, bör det påverka bedömningen av om det är av synnerlig vikt för utredningen med en fortsatt avlyssning.⁶

3.4 Förstöring av material

Reglerna om granskning, bevarande och förstöring av upptagningar och uppteckningar (material) från bland annat hemlig avlyssning och hemlig övervakning finns i 27 kap. 24 § RB. Material ska, i de delar det är av betydelse från brottsutredningssynpunkt, bevaras till dess förundersökningen har lagts ned eller avslutats eller, om åtal väckts, målet avgjorts slutligt. Om materialet är av betydelse för att förhindra förestående brott ska det bevaras så länge det behövs för detta ändamål. Materialet ska därefter förstöras.

3.5 Underrättelser till enskilda

Bestämmelser om underrättelse till enskild med anledning av hemlig tvångsmedelsanvändning finns i 27 kap. 31-33 §§ RB. Syftet med bestämmelserna är att ge den som utsatts för ett hemligt tvångsmedel möjlighet att i efterhand bedöma vilket integritetsintrång som åtgärden har inneburit och att reagera mot vad han eller hon kan anse ha varit en rättsstridig åtgärd.⁷

Underrättelseskyldigheten ska fullgöras av den åklagare som är eller har varit förundersökningsledare (14 b § första stycket förundersökningskungörelsen [1947:948]).

Huvudregeln är att den som är eller har varit misstänkt för brott ska underrättas om hemlig tvångsmedelsanvändning som han eller hon har utsatts för (27 kap 31 § första stycket RB). En underrättelse behöver dock inte lämnas om viss

⁵ Gunnell Lindberg, Straffprocessuella tvångsmedel, 3:e upplagan, s. 520.

⁶ SOU 1987:72 s. 174 f.

⁷ Prop. 2006/07:133 s. 30.

sekretess gäller eller om den enskilde fått del av eller tillgång till uppgifterna under förundersökningen (31 § första och femte styckena).

En underrättelse ska lämnas så snart det kan ske utan men för utredningen, dock senast en månad efter det att förundersökningen avslutades (31 § fjärde stycket). Skyddas uppgifterna av vissa bestämmelser om sekretess ska underrättelsen skjutas upp till dess sekretess inte längre gäller (33 § första stycket). Har det på grund av sekretess inte kunnat lämnas någon underrättelse inom ett år från det att förundersökningen avslutades får underrättelse underlåtas (33 § andra stycket). Åklagaren är i dessa fall skyldig att underrätta nämnden om sitt beslut (14 b § andra stycket förundersökningskungörelsen).

3.6 Dokumentation

Enligt Åklagarmyndighetens föreskrifter om diarieföring (ÅFS 2005:19) ska uppgifter om hemliga tvångsmedel registreras i ett tvångsmedelsdiarium (3 §). Av föreskrifterna följer vidare att de uppgifter som krävs för att kunna följa handläggningen av ett ärende ska registreras i diariet (6 §).

Av Åklagarmyndighetens föreskrifter om dokumentation och underrättelser vid tvångsmedel (ÅFS 2005:30) följer att en åklagare som beslutar om användande eller hävande av ett tvångsmedel ska dokumentera beslutet. Av dokumentationen ska det bland annat framgå vem som har fattat beslutet och tidpunkten för det (1 §).

4. NÄMNDENS IAKTTAGELSER OCH BEDÖMNING

4.1 Tillstånd och verkställighet av tvångsmedelsbesluten

I samtliga tvångsmedelsärenden finns tillstånd från rätten till de hemliga tvångsmedelsåtgärderna.

I de ärenden där nämnden har kontrollerat verkställigheten av tillståndsbesluten har verkställighet skett i enlighet med tillstånden. I ett ärende är det dock oklart hur tillstånden har verkställts. I det tvångsmedelsärendet ansökte åklagaren om tillstånd till hemlig avlyssning avseende vissa mobiltelefonnummer som innehades av bland annat M.M., S.S. och T.T. Brottsmisstankarna avsåg grovt narkotikabrott och stämpling till mord. Uppgift hade framkommit om att en av de för grovt narkotikabrott misstänkta personerna, M.M., skulle dödas. M.M. var alltså att betrakta som målsägande i den del som utredningen rörde stämpling till mord. Åklagaren hävde senare tillstånden till hemlig avlyssning avseende de mobiltelefonnummer som innehades av de misstänkta S.S. och T.T. Enligt hävningsbeslutet fanns indikationer på att M.M. befann sig utomlands och att S.S. och T.T. därför inte

skulle agera förrän M.M. var åter i Sverige. Tillståndet avseende M.M:s mobiltelefonnummer hävdades dock inte, utan åklagaren begärde och beviljades förlängning av tillståndet. Den totala tillståndsperioden, som omfattade det ursprungliga tillståndet och sammanlagt fyra förlängningar av detta, uppgick till drygt fyra månader. Vid kontroll av verkställigheten av tillståndsbesluten har nämnden funnit att teletrafik förekommit på M.M:s mobiltelefonnummer endast under en inledande period om tre dagar samt under en avslutande period om 30 dagar.

Försök har gjorts att genom skriftliga frågor till den ansvarige åklagaren klarlägga anledningen till att de misstänkta (S.S. och T.T) och målsäganden (M.M.) behandlats olika i fråga om hävning av besluten om avlyssning med anledning av indikationerna om M.M:s utlandsvistelse samt hur tillståndsbesluten verkställts. Åklagaren har svarat att han har svaga minnesbilder av vad som förekommit och vilka rättsliga överväganden han gjorde vid olika tidpunkter. Enligt åklagaren är dokumentationen i tvångsmedelsärendet bristfällig i vissa avseenden. De svar som han trots allt lämnade med anledning av nämndens remisser var oklara och i vissa avseenden motsägelsefulla. Med anledning därav anmodades Åklagarmyndigheten att inkomma med utredning och yttrande i dessa avseenden.

Den ansvarige åklagaren har under Åklagarmyndighetens utredning uppgett i huvudsak följande.

Han har, på grund av den tid som förflutit, svårt att erinra sig de exakta omständigheterna och de rättsliga överväganden som gjorts i ärendet. Hans minnesbild är att han och utredande polis trodde att målsäganden fortfarande kunde befinna sig i Sverige och att det också var anledningen till de nya ansökningarna. Att målsäganden faktiskt befunnit sig utomlands stod klart för honom först långt senare. Han kan inte längre redogöra för anledningen till att avlyssningen enbart verkställdes under angivna perioder.

Åklagarmyndigheten (vice riksåklagaren Kerstin Skarp) har i denna del anfört bland annat följande.

Det har inte kunnat klarläggas varför man enbart verkställde de hemliga tvångsmedlen under angivna perioder. Frågan om den enskilde befann sig i utlandet eller inte var en central del av utredningen och föremål för diskussioner mellan åklagare och polis och vid sammanträdena vid tingsrätten. Enligt min bedömning synes ansvarig åklagare ha varit fullt medveten om och väl insatt i gällande reglering angående användningen av hemliga tvångsmedel när en enskild befinner sig utomlands. Med beaktande av vad som kommit fram finner jag inte anledning att ifrågasätta de överväganden och bedömningar som den ansvariga åklagaren har gjort i detta ärende.

Nämnden konstaterar inledningsvis att det inte har gått att klarlägga varför M.M:s eventuella vistelse i utlandet tillmätts olika betydelser när det gäller

hävning av tillstånden till hemlig avlyssning av M.M:s respektive S.S. och T.T:s telefonnummer. Det har inte heller framkommit varför avlyssning av M.M:s telefonnummer inte genererat någon information annat än alldeles i början samt under sista månaden av tillståndstiden. Det framstår inte som meningsfullt eller ens möjligt att vidta några ytterligare utredningsåtgärder i syfte att försöka bringa klarhet i skälen för åklagarens skilda ställningstaganden beträffande avlyssningen av M.M:s respektive S.S och T.T:s telefonnummer.

Enligt regeringsformen är enskilda gentemot det allmänna skyddade mot bland annat hemlig avlyssning eller upptagning av telefonsamtal eller annat förtroligt meddelande (2 kap. 6 §). Förbudet mot avlyssning följer också av Europakonventionen (artikel 8).

Det straffprocessuella tvångsmedlet hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation är sålunda ett sådant tvångsmedel som innebär ett genomslag av skyddet för de grundläggande rättigheterna såsom de formulerats i regeringsformen och Europakonventionen.

Nämnden finner det olyckligt att inte kunna klarlägga huruvida det hemliga tvångsmedlet hanterats invändningsfritt med avseende på avlyssningen av M.M:s telefonnummer. En anledning till att så inte kunnat ske är avsaknaden av eller i vart fall brister i dokumentationen av de överväganden som föregått åklagarens olika åtgärder med avseende på ansökningar om och verkställigheten av beslut om avlyssning.

Det kan på goda grunder antas att resultatet av nämndens utredning blivit annorlunda om åtgärder och överväganden hade dokumenterats. Nämnden är väl medveten att det inte finns någon i författning föreskriven skyldighet att dokumentera skälen för en tilltänkt eller vidtagen straffprocessuell tvångsåtgärd.

Nämnden anförde i sin den 23 maj 2012 daterade handling ”Redovisning av ett uppdrag angående Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens tillsynsverksamhet avseende användning av hemliga tvångsmedel” (nämndens ärende med dnr 97-2012) bland annat följande:

Nämnden har i flera uttalanden påtalat bristerna och uppmanat Åklagarmyndigheten att aktivt verka för en förbättrad dokumentation i ärenden som rör hemliga tvångsmedel. Vikten av att i efterhand kunna kontrollera åklagares handläggning i enskilda ärenden har även gett nämnden anledning att ifrågasätta om inte skyldigheten att dokumentera beslut och andra åtgärder bör följa av lag eller annan författning.

Vad som uttalades i detta sammanhang har uppenbarligen alltjämt aktualitet.

Kvar står det faktum att åklagaren vidmakthållit tillstånd till hemlig avlyssning av M.M:s telefonnummer under förhållandevis lång tid trots att teletrafik registrerats endast under en begränsad del av tiden. Någon förklaring till handlandet har inte framkommit. Nämnden anser att omständigheterna talar för att det, efter det att den initiala teletrafiken upphörde, inte längre förelåg skäl till åtgärden och att åklagaren till följd därav borde ha verkat för att avlyssningen hävdes (27 kap. 23 § RB).

4.2 Förstöring av material

I samtliga granskade tvångsmedelsärenden finns skriftliga beslut om att materialet från tvångsmedelsanvändningen ska förstöras samt intyg om att besluten har verkställts.

I ett ärende har beslut om förstöring av material från tvångsmedelsanvändningen fattats först fyra månader efter laga kraftvunnen dom i målet. Det har inte framkommit några omständigheter som skulle kunna motivera att materialet i ärendet bevarades under så lång tid efter att förstöringsskyldigheten inträdde. Förstöningsbeslutet har alltså fattats för sent.

I ett annat ärende beviljade rätten tillstånd till hemlig avlyssning avseende mobiltelefonnummer som innehades av de misstänkta A.A. och B.B. Kort därefter avfördes A.A. från utredningen. Förundersökningen fortgick dock beträffande B.B., men lades ned cirka två månader senare. I samband med att A.A. avfördes från utredningen beslutade åklagaren att materialet från hemlig avlyssning av A.A. skulle bevaras och att detta fick användas som så kallad överskottsinformation i en annan pågående förundersökning mot A.A. som bedrevs av polis och åklagare i Värmland. De närmare omständigheterna kring överlämnandet och hanteringen av materialet från den hemliga avlyssningen har emellertid inte gått att utreda.

Åtta månader efter att förundersökningen lagts ned fattade åklagaren, så vitt framgår av handlingarna, beslut om att materialet från tvångsmedelsanvändningen beträffande B.B. skulle förstöras. Beslutet verkställdes en månad senare. I en tjänsteanteckning daterad cirka ett år senare har åklagaren angett att det material som han tidigare hade beslutat fick användas som överskottsinformation aldrig hade tagits in i den förundersökning som bedrevs i Värmland och att materialet beträffande A.A. omfattades av tidigare förstöringsbeslut beträffande B.B.

Åklagarmyndigheten har anmodats att inkomma med utredning och yttrande över hur materialet från tvångsmedelsanvändningen i ärendet hanterats.

Ansvarig åklagare har under Åklagarmyndighetens utredning uppgett i huvudsak följande.

Det var först när han skulle kontrollera om det material som han trodde sig ha överlämnat till en annan förundersökning hade förstörts som han fick veta att materialet aldrig hade överlämnats. Enligt uppgift från polisen i Jämtland förstördes materialet i samband med att materialet i den ursprungliga förundersökningen förstördes.

Åklagarmyndigheten har anfört bland annat följande.

I Åklagarmyndighetens rättspromemoria Hemliga tvångsmedel – hantering i vissa avseenden (RättsPM 2012:8), som publicerades i slutet av 2012 behandlas bland annat hanteringen av så kallad överskottsinformation. Det aktuella ärendet handlades under slutet av 2011. Vid denna tidpunkt hade ännu inte Åklagarmyndighetens ovan nämnda rättspromemoria publicerats och det saknades tydlig vägledning och precisa riktlinjer för hur överlämning av material från hemliga tvångsmedel skulle hanteras.

I samband med att förundersökningen beträffande B.B. lades ned har det ålegat åklagaren att ta ställning till om det material som tvångsmedelsanvändningen genererat skulle förstöras. Vid denna tidpunkt borde åklagaren även ha kontrollerat vad som hänt med materialet från avlyssningen av A.A. Åklagaren gjorde emellertid inte något av detta. Först åtta månader efter att förundersökningen i den del den gällde B.B. lagts ned beslutade åklagaren att materialet skulle förstöras. När det beslutet verkställdes kom material från avlyssningen av A.A. att förstöras trots att åklagaren inte hade fattat beslut om detta. Det sistnämnda förhållandet fick åklagaren kännedom om via en polisanställd ett år senare.

Åklagaren har uppenbarligen inte haft kontroll över materialet från tvångsmedelsanvändningen. Nämnden ser allvarligt på detta förhållande samt att materialet förstörts för sent. Nämnden finner också anledning att i detta sammanhang erinra om att ett beslut om förstöring omfattar alla upptagningar och uppteckningar, såväl original som kopior, oberoende av på vilket lagringsmedium materialet finns. För att åklagaren ska veta om förstöringsbeslutet verkställts i sin helhet måste åklagaren ha kontroll över hur många kopior av materialet som upprättats inom ramen för den aktuella förundersökningen.

4.3 Underrättelser till enskilda

I majoriteten av tvångsmedelsärendena har den första prövningen om huruvida den enskilde ska underrättas om användning av hemliga tvångsmedel skett inom en månad efter det att förundersökningen avslutats.

I ett ärende har dock den första prövningen av om en sådan underrättelse kan lämnas skett först cirka ett år och tio månader efter att den misstänkte, A.A., avfördes från utredningen.⁸

Ansvarig åklagare har uppgett att han trodde att A.A. underrättades om tvångsmedelsanvändningen i den förundersökning som bedrevs i Värmland.

I samband med att en förundersökning där en enskild varit föremål för hemligt tvångsmedel avslutats, eller den enskilde avförs från utredningen, börjar fristen för underrättelseskyldigheten att löpa (27 kap. 31 § fjärde stycket RB). Det kan därför inte råda något tvivel om att ansvaret för underrättelseskyldigheten enligt 14 b § första stycket förundersökningskungörelsen i första hand åvilar den åklagare som avslutat förundersökningen i vilken tvångsmedelsanvändningen förekommit. Vilka överväganden som åklagaren i ärendet gjorde i fråga om ansvaret för underrättelseskyldigheten har inte framkommit av utredningen. Nämnden ser allvarligt på att föreskriven frist för prövning av underrättelseskyldigheten inte har följts.

4.4 Brister i dokumentationen

Utöver vad som redovisats ovan i fråga om brister i dokumentationen är det överlag god ordning i de granskade diarierna samt tvångsmedelsakterna. Handläggningen har med enkelhet kunnat följas i majoriteten av de granskade ärendena.

I några tvångsmedelsärenden saknas dock dokumentation om när förundersökningen avslutades eller när den misstänkte avfördes från utredningen. Nämnden anser att övervägande skäl talar för att sådana uppgifter bör dokumenteras i tvångsmedelsdiariet eftersom uppgifterna utgör utgångspunkt för när underrättelseskyldigheten respektive förstöringsskyldigheten inträder. Detta framgår även av Åklagarmyndighetens egen rättspromemoria ”Hemliga tvångsmedel – hantering i vissa avseenden” (RättsPM 2012:8).

I ett ärende beviljade rätten tillstånd till postkontroll. Uppgift om när befordringsföretaget delgavs rättens tillstånd har inte dokumenterats i ärendet. Nämnden anser att sådana uppgifter ska dokumenteras i tvångsmedelsdiariet eftersom tiden under vilken postkontroll får ske börjar löpa vid delgivningstidpunkten.

⁸ Detta är samma tvångsmedelsärende som redogörs för under avsnitt 4.2. För en utförligare beskrivning av omständigheterna i ärendet hänvisas därför till nyss nämnda avsnitt i uttalandet.

I ett par ärenden har rättens beslut om förlängning av tillstånden inte diarieförts. Åklagarkammaren har uppgett att den bristande diarieföringen beror på förbiseende. Nämnden konstaterar att den bristande diarieföringen försvårat möjligheterna att följa handläggningen av dessa ärenden.

5. AVSLUTANDE SYNPUNKTER

Nämnden finner det anmärkningsvärt att det inte har gått att klarlägga de faktiska förhållandena i ärenden som avser hantering av hemliga tvångsmedel. Detta konstaterande i förening med vad nämnden uttalade den 23 maj 2012 leder till ståndpunkten att frågan bör övervägas om införande av en författningsreglerad skyldighet att dokumentera såväl beslut om som upphörande av straffprocessuella tvångsåtgärder samt skälen för vidtagna åtgärder, i vart fall beträffande de hemliga tvångsmedlen. Nämnden finner därför erforderligt att på nytt fästa Justitiedepartementets uppmärksamhet vid dessa förhållanden genom att överlämna ett exemplar av detta uttalande.

Vad som i övrigt förekommit föranleder inget uttalande från nämnden.

Expedition till:

Åklagarmyndigheten (dnr ÅM 2015/4629)

Åklagarkammaren i Östersund

För kännedom till

Justitiedepartementet